Výcvik v rodinné a párové terapii

Úvod

Cílem výcviku v rodinné a párové terapii (dále jen výcvik) je naučit frekventanty přístupy integrativní rodinné a párové terapie.

Ve výcviku budou frekventantům zprostředkovány základy rodinně terapeutických škol (behaviorální RT, experienciální RT, strukturální RT, racionální RT, existenciální RT, psychoanalytická RT, strategická RT, systematická RT).

Konceptem, o který se výcvik v části o rodinné terapii nejvíc opírá je metafora „Rodina jako sociální děloha" V. Chvály a L. Trapkové, kterou lektoři nejčastěji využívají ve své každodenní praxi.

Ve výcviku budou frekventantům představeny základy párové terapie v těchto směrech (dynamická PT, behaviorální a kognitivní PT, humanisticko-psychologická PT, systémové pojetí v PT, hodnotové pojetí PT)

Největší důraz výcviku v části o párové terapii je kladen na dynamickou párovou terapii.

Po ukončení výcviku by měl absolvent ovládat „řemeslo" rodinné a párové terapie. Stěžejní je osvojení si dovednosti práce s rodinou nebo dyádou jako se systémem, aby absolvent využíval systemických sil k úzdravě klientů, kteří ho vyhledávají. Dalšími důležitými dovednostmi, které absolventi získají v průběhu výcviku, jsou: rozpoznat strukturu a dynamiku rodiny, dynamiku páru, vytvořit kontrakt, vytvářet hypotézy o rodině, nebo páru, ověřovat je a interpretovat ve prospěch klientů, umět pracovat s přenosem a protipřenosem, porozumění a zvnitřnění etických pravidel a pod. Absolvent výcviku bude seznámen s některými teoriemi individuálního vývoje člověka, které mu pomohou orientovat se v potížích, se kterými rodiny a páry do terapie přicházejí. Měl by mít také ukotvené teoretické pozadí a směry rodinné a párové terapie. Cílem výcviku je také naučit frekventanty pracovat s přenosem a protipřenosem.

Frekventanti též dostanou „nástroje" pro rodinnou a párovou terapii, v podobě konkrétních technik, jako je např. externalizace symptomu, práce s kameny, nebo časová osa, která propojuje historii jednotlivce, nebo celého systému s konkrétními symptomy a obtížemi, které klienty do terapie přivádí.

Prezenční část výcviku se skládá ze dvou základních pilířů, a to z části teoretické a nácvikové a z části sebezkušenostní. Každou z těchto částí vede jiná lektorská dvojice. Výuku teorií a nácviků praktických dovedností povede dvojice učitelů a část sebezkušenostní dvojice skupinových terapeutů. Součástí teoretické části jsou také nahrávky terapeutické práce lektorů i garantů výcviku.

V teoretické části by si měli frekventanti osvojit teorie, principy a dovednosti rodinné a párové terapie, které vedou k navozování psychologických změn v párovém a rodinném vzájemném prožívání a chování, v interakci a uspořádání rodinného a partnerského života a vedou ke zlepšení kvality soužití. Část sebezkušenostní umožní frekventantům osobnostní a profesní růst.

Teoretická část probíhá ve výukových blocích, které vedou (až na drobné výjimky) dvojice učitelů. Rozvrh učebních bloků má svou logickou posloupnost. Viz Teoretický obsah jednotlivých víkendových setkání.

Další součástí teoretické části výcviku jsou **nácviky terapeutických dovedností,** formou hraní rolí (klienti, terapeut, pozorovatel) budou mít frekventanti výcviku možnost osvojovat si praktické dovednosti a zároveň reflektovat a sdílet zážitky v jednotlivých rolích. Učitelé budou dbát na vyrovnaný podíl nácviků v párové a rodinné terapii.

Sebezkušenostní skupiny povedou dva výcvikoví terapeuti. Tématem sebezkušenostních skupin bude nejprve biografie jednotlivých členů skupiny, jejich rodinná historie. Posléze budou skupiny naplňovány obsahy, které budou přinášet jednotliví členové a mohou obsahovat buď témata intrapsychická, interpersonální, nebo profesní. Frekventanti zde budou řešit své rodinné vztahy v původních i současných rodinách, partnerství i profesní otázky (profesní směřování), otázky spojené s tématy probíranými v teoretické části výcviku, atd.

Sebezkušenostní skupiny budou vedeny dynamicky a terapeuti byli vybráni s ohledem na jejich dlouholetou zkušenost s vedením skupin.

Frekventanti budou mít v rámci sebezkušenostních skupin možnost zvědomovat si své předpoklady a limity v oblasti rodinné a párové terapie.

Sebezkušenostní část se odehrává ve výcvikových skupinách, které budou mít 10-13 členů.

Celkový rozsah výcviku je 1400 hodin. Prezenční část se skládá z 310 hodin teoretické výuky a nácviků terapeutických dovedností a 310 hodin sebezkušenosti, 100 hodin samostudia, 150 hodin pro sepsání závěrečné práce, 50 hodin dalšího vzdělávání a 30 hodin individuální terapie.

Další součástí výcviku je 300 hodin klinické praxe v zařízení, na kterém probíhá rodinná a párová terapie a 150 hodin supervize (z toho minimálně 50 hodin supervize vlastní práce).

Struktura výcviku je sestavena v souladu s požadavky ČAP.

1400 hodin		
Prezenční část	Klinická praxe	Supervize
950 hodin	300 hodin (minimálně)	150 hodin (minimálně)
620 hodin teorie, nácviky a sebezkušenost (minimálně 496 hodin)		
100 hodin samostudium (maximálně)		
150 hodin závěrečná práce (maximálně)		
50 hodin dalšího vzdělávání (minimálně)		
30 hodin individuální terapie (minimálně)		

Cílová skupina

Výcvik je určen pro odborníky, u kterých je předpoklad, že nabyté zkušenosti z výcviku rodinné a párové terapie uplatní ve své další profesní praxi. Výcvik není určen pouze pro proces osobního zrání.

Podmínky přijetí

Minimální věk uchazeče pro přijetí do výcviku musí být v 1. ročníku výcviku 25 let života. Mladší uchazeči nebudou do výcviku přijati.

Uchazeč při přijímacím řízení musí doložit doklad potvrzující vzdělání minimálně 3 roky v humanitním oboru (ukončené bakalářské studium). Seznam oborů relevantního pregraduálního vzdělání je v souladu s certifikačními požadavky ČAP: Adiktologie, Andragogika, Arteterapie, Ergoterapie, Filozofie, Ošetřovatelství, Pedagogika, Psychologie, Psychoterapie, Supervize, Sociální pedagogika, Sociální práce, Sociologie, Speciální pedagogika, Teologie, Všeobecná sestra, Všeobecné lékařství

Uchazeč musí absolvovat přijímací řízení a od vedoucího výcviku musí obdržet písemné vyrozumění o přijetí, nebo nepřijetí do výcviku.

V případě přijetí uchazeče do výcviku obdrží i smlouvu o výcviku, která při podepsání znamená definitivní přijetí do výcviku.

Přijímací řízení je několikastupňové.

1. stupeň – žádost

Uchazeč vyplní žádost o přijetí do výcviku, přiloží doklad o absolvování minimálně 3 let studia na VŠ humanitního směru (oborů relevantního pregraduálního vzdělání, které jsou v souladu s certifikačními požadavky ČAP) a životopis. Jako doklad o dosaženém vzdělání může sloužit úředně ověřený diplom o absolvování studia, nebo potvrzení ze školy. Osobní a profesní životopis je v rozsahu minimálně 4 normostrany. Povinnost všech 4 lektorů výcviku je si každý životopis přečíst a vyjádřit se k němu. Všichni 4 lektoři výcviku se musí shodnout na přijetí uchazeče do dalšího stupně výběrového řízení.

Vedoucí výcviku je povinen v co nejkratší době na tuto žádost o přijetí písemně odpovědět. Při kladné odpovědi je uchazeč pozván ke 2. stupni přijímacího řízení.

2. stupeň – individuální pohovor u učitelů výcviku

Cílem rozhovoru je zjistit motivaci a zájem uchazeče o výcvik a o využití výcviku v jeho další odborné praxi. Oba učitelé se musí shodnout na tom, že uchazeče do výcviku přijmou. Po ukončení pohovorů se všemi uchazeči, vedoucí výcviku v co nejkratší době zašle písemné vyrozumění o přijetí, či nepřijetí do výcviku. V případě přijetí, bude součástí tohoto dopisu smlouva mezi institutem a frekventantem výcviku.

Frekventant je přijat do výcviku, dnem obdržení 1 výtisku podepsané smlouvy a po zaplacení prvního ročníku (dle dohodnutého způsobu platby).

Struktura výcviku

Prezenční část výcviku trvá 5 let a v každém roce je 6 víkendových setkání. Každý víkend má stále se opakující neměnnou strukturu. Začíná se vždy společnou úvodní komunitou, kde jsou přítomni všichni členové komunity (tj všichni frekventanti a obě lektorské dvojice).

Celá komunita je rozdělena na dvě samostatné skupiny A a B, které od pátku do neděle oscilují mezi teorií, nácvikovou a sebezkušenostní částí. V pravidelných 90minutových blocích je frekventantům předávána výuka rodinné a párové terapie, jsou umožněny nácviky rodinné a párové terapie, nebo si frekventanti v sebezkušenostní skupině probírají a zpracovávají svá osobní, párová, rodinná a profesní témata (viz Struktura víkendového setkání).

Uprostřed víkendu je specifický společný prostor, kdy je 90 minut vyhrazeno pro práci nad případy rodinné či párové terapie, které frekventanti řeší ve svém profesním životě.

Celý víkend je zakončen závěrečnou společnou komunitou sloužící k reflexi a zhodnocení víkendu.

V teoretické části skupiny A i B postupně projdou nejprve výukou znalostí o psychickém vývoji člověka, vývoji rodiny a vývoji partnerství, nácvikem a v prvních 3 letech výukou metodologie párové a rodinné terapie.

V posledních dvou letech je výuka metodologie rodinné a párové terapie nahrazena praktickými nácviky rodinné a párové terapie (viz Tematický obsah jednotlivých víkendových setkání).

Každá výuka ať o rodinách a párech, nebo rodinné a párové terapii má svá pevně daná témata, která učitelé přednesou oběma skupinám (viz Tematický obsah jednotlivých víkendových setkání). Na konci každého ročníku výcviku je jedna nácviková část nahrazena reflexí a hodnocením uplynulého ročníku výcviku.

Všichni lektoři se po každém setkání výcviku setkají a zhodnotí jeho průběh. Učitelé i terapeuti sebezkušenostních skupin si vedou záznamy o jednotlivých frekventantech, aby bylo možné sledovat posuny v připravenosti frekventantů na povolání rodinného a párového terapeuta a také jako podklad pro každoroční hodnocení frekventantů.

Celkový počet hodin jednoho víkendu je 20 hodin a skládá se z 10 hodin teorie a nácviků a z 10 hodin sebezkušeností.

Během 5 let výcviku se uskuteční celkem 30 víkendových setkání + 1 víkend navíc sloužící ke zhodnocení a ukončení výcviku.

Celková dotace hodin této prezenční části výcviku je 620 hodin (310 hodin výuky teorie a nácviků terapeutických dovedností + 310 hodin sebezkušenosti). Frekventant je povinen absolvovat minimálně 80 % z tohoto počtu hodin tj. 496 hodin. Chybějící hodiny v prezenční části výcviku nelze ničím nahradit. Počet absolvovaných hodin potvrdí frekventantům do indexu jeden z učitelů.

Maximálně 100 hodin frekventanti výcviku získají v rámci samostudia. Seznam povinné a doporučené literatury obdrží frekventanti při prvním setkání výcviku. V průběhu výcviku

budou frekventanti předkládat seznam přečtené literatury vztahující se k rodinné a párové terapii učitelům, kteří jim přečtenou literaturu potvrdí do indexu.

Dalším vzděláváním v rodinné či párové terapii lze získat minimálně 50 hodin, jedná se o semináře, workshopy a přednášky, jejichž obsahem je rodinná či párová terapie. Vzdělání je nutno předem či dodatečně schválit jedním z dvojice učitelů.

Dalších 150 hodin výcviku je vyhrazeno na přípravu a zpracování závěrečné výcvikové práce.

Minimálně 30 hodin výcviku zahrnuje vlastní individuální terapie, jejich absolvování je doporučeno v druhé polovině výcvik. Potvrzení o těchto hodinách frekventanti získají od terapeuta, u kterého terapii absolvovali. Frekventanti si svého terapeuta vyberou z členů ČAP, SOFT, AMRP.

Frekventant výcviku musí své nabyté znalosti aplikovat ve svých vlastních praxích, týmech, resp. pracovištích, kde musí mít k dispozici interní, či externí mentoring. Jedná se o pracoviště, která pracují s rodinami či páry v intencích rodinné či párové terapie (rodinné poradny, střediska výchovné péče, diagnostické ústavy, terapeutické komunity, náhradní rodinné péče). K řádnému ukončení výcviku je třeba doložit potvrzení o odpracování minimálně 300 hodin v takového zařízení (ředitel, vedoucí…) potvrdí frekventantovi počet hodin.

Každý frekventant výcviku musí doložit minimálně 150 hodin supervizí od supervizora schváleného jedním z učitelů výcviku. Podmínkou schválení supervizora je ukončený supervizní výcvik, minimálně 10 let psychoterapeutické praxe od ukončení psychoterapeutického výcviku (ideálně v rodinné či párové terapii). Doporučujeme supervizory SOFT, AMRP… Supervize může být absolvována maximálně u dvou supervizorů, přičemž u jednoho z nich musí frekventant absolvoval nejméně 100 hodin supervize individuální či ve skupině. Z celkového rozsahu 150 hodin supervizí musí být nejméně 50 hodin supervize vlastní práce. Počty supervizních hodin potvrdí frekventantovi supervizor, u kterého supervize probíhají. Po ukončení supervize předloží supervizor hodnotící zprávu, která bude obsahovat: hodnocení frekventanta v obecné rovině, zda má předpoklady pro práci rodinného a párového terapeuta a dále v oblasti empatie, dovednosti práce se systémem rodiny, sebereflexe, práce s přenosem a protipřenosem, dodržování etického kodexu psychoterapeuta, setingu a doporučení frekventanta k absolvování závěrečné zkoušky.

Řešení absencí

V prezenční části je třeba, aby frekventant absolvoval minimálně 496 hodin z celkového počtu 620 hodin. Pokud bude počet absolvovaných hodin menší, frekventant obdrží potvrzení o absolvovaných hodinách a dále ve výcviku nepokračuje.

Aby frekventant dosáhl požadovaného počtu hodin 1400 je možné navýšit hodiny nad rámec předepsaného minima v oblasti dalšího vzdělávání, individuální terapie, klinické praxe a supervize.

Tematický obsah jednotlivých víkendových setkání

Rok	Víkend	Výuka – téma 1	Nácvik 1	Výuka – téma 2	Nácvik 2
I.	1.	Seznámení	Seznámení	Seznámení	Seznámení
	2.	M. Mahlerová – Psychologický zrod dítěte	Nácvik terapeutických dovedností ve trojicích	Historie RT	Nácvik terapeutických dovedností ve trojicích
	3.	E. Erikson – 8 věků člověka	Nácvik terapeutických dovedností ve trojicích	Behavioriální, Experienciální, Existenciální RT	Nácvik terapeutických dovedností ve trojicích
	4.	J. Bowlby - Attachment	Nácvik terapeutických dovedností ve trojicích	Strategická, Systemická, Racionální RT	Nácvik terapeutických dovedností ve trojicích
	5.	Práce s emocemi	Nácvik terapeutických dovedností ve trojicích	Příjem do RT, , indikace, první sezení, kontraktování	Videoukázka práce s rodinou - nácvik hypotetizování
	6.	Metafora „Rodina jako sociální děloha“	Hodnocení	Hodnocení	Hodnocení
II.	7.	Hranice v rodině, podsystémy	Nácvik terapeutických dovedností v malých skupinkách (6 lidí)	Techniky RT - Časová osa	Nácvik terapeutických dovedností v malých skupinkách (6 lidí)
	8.	Forum externum, forum internum	Nácvik terapeutických dovedností v malých skupinkách (6 lidí)	Techniky RT – zaznamenávání struktury rodin	Nácvik terapeutických dovedností v malých skupinkách (6 lidí)
	9.	Vrozené a získané vztahy	Nácvik terapeutických dovedností v malých skupinkách (6 lidí)	Techniky RT – práce s kameny	Videoukázka práce s rodinou – nácvik hypotetizování
	10.	Dospívání, adolescence	Nácvik terapeutických dovedností v	Techniky RT – externalizace	Nácvik terapeutických dovedností v

			malých skupinkách (6 lidí)		malých skupinkách (6 lidí)
	11.	Identita, identitní krize v dospívání	Nácvik terapeutických dovedností v malých skupinkách (6 lidí)	Ukončování terapie	Nácvik terapeutických dovedností v malých skupinkách (6 lidí)
	12.	Sociální porod – úvod	Hodnocení	Hodnocení	Hodnocení
III.	13.	Sociální porod syna	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Etické otázky rodinné a párové terapie	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)
	14.	Sociální porod dcery	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Přenos, protipřenos v terapii	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)
	15.	J. Willy – párová terapie	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Historie PT	Videoukázka práce s párem – nácvik hypotetizování
	16.	Základní předpoklady k vytváření zralých vztahů	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Dynamická PT, Behaviorální a kognitivní PT	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)
	17.	Zamilovanost	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Humanisticko-psychologická a Systemická PT	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)
	18.	Smlouvy – teorie partnerského kontraktu	Nácvik terapeutických dovedností ve	Hodnocení	Nácvik terapeutických dovedností ve

			velkých skupinách (12 lidí)		velkých skupinách (12 lidí)
IV.	19.	Vztahová a sexuální potence v partnerství	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Příjem do PT, , indikace, první sezení, kontraktování	Videoukázka práce s párem – nácvik hypotetizování
	20.	Vývoj partnerského vztahu v čase	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Techniky PT - výměna rolí, cirkulární dotazování, advokacie	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)
	21.	Nevědomá vztahová přesvědčení a jejich vliv na fungování partnerství	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Techniky PT – Hledání nevědomých vztahových přesvědčení	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)
	22.	Nevěra a možnosti jejího řešení v PT	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)
	23.	Rozpad partnerství, rozvod	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)
	24.	Partnerství a rodičovství, rodičovské styly	Hodnocení	Hodnocení	Hodnocení
V.	25.	Specifika náhradní rodinné péče, nechtěná neplodnost	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)
	26.	Prarodičovství,	Nácvik	Nácvik	Nácvik

		Transdebitace Sourozenci	terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)
	27.	Trauma v rodině, Vývojové trauma	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)
	28.	Závislosti	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)
	29.	Poruchy příjmu potravy	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)
	30.	Psychosomatika	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)	Nácvik terapeutických dovedností ve velkých skupinách (12 lidí)
	31.	Zakončení prezenční části výcviku	Zakončení prezenční části výcviku	Zakončení prezenční části výcviku	Zakončení prezenční části výcviku

Všechny výukové bloky povedou společně učitelé PhDr. David Cichák a Mgr. Hana Heindorferová. Jedinou výjimkou budou bloky, které se zabývají přehledy směrů rodinné a párové terapie a historií rodinné a párové terapie, které budou přednášet přímo garanti výcviku MUDr. Vladislav Chvála a PhDr. Ludmila Trapková, kteří se podíleli svými podněty a připomínkami i na tvorbě celého výcviku a budou výcvik i metodicky podporovat.

Součástí výcvikového týmu je i supervizor MUDr. Aleš Fürst. Zadáním pro supervizi výcvikového týmu je supervize vztahů v týmu, supervize obsahů sebezkušenostních skupin, supervize vztahů ve výcvikové skupině – přenosů a protipřenosů, případných nesrovnalostí a

konfliktů, které se mohou během výcviku objevit. Přímé práce s frekventanty výcviku se supervizor neúčastní.

Struktura víkendového setkání

		Časová dotace
Pátek		
15,00 – 15,45	Komunita A, B	1 (sebezkušenost)
16,00 – 17,30	Výuka A – téma 1, sebezkušenost B	2
17,30 – 18,00	Přestávka	
18,00 – 19,30	Výuka B – téma 1, sebezkušenost A	2
Sobota		
9,00 – 10,30	Výuka A – nácvik 1, sebezkušenost B	2
10,30 – 11,00	Přestávka	
11,00 – 12,30	Výuka B – nácvik 1, sebezkušenost A	2
12,30 – 14,00	Přestávka	
14,00 – 15,30	Intervize A, B	2 (výuka)
15,30 – 16,00	Přestávka	
16,00 – 17,30	Výuka A - téma 2, sebezkušenost B	2
17,30 – 18,00	Přestávka	
18,00 – 19,30	Výuka B - téma 2, sebezkušenost A	2
Neděle		
9,00 – 10,30	Výuka A – nácvik 2, sebezkušenost B	2
10,30 – 11,00	Přestávka	
11,00 – 12,30	Výuka B – nácvik 2, sebezkušenost A	2
12,30 – 12,45	Přestávka	
12,45 – 13,30	Komunita A, B	1 (sebezkušenost)

Celkem 1 víkend zahrnuje 20 hodin – 10 hodin výuka, intervize a nácviky + 10 hodin sebezkušenost.

Podmínky pro ukončení výcviku

- absolvování předepsaných 1400 hodin dle rozpisu
- 80% absolvování prezenční části výcviku (minimálně 496 hodin)
- odevzdaná a obhájená závěrečná práce
- vyrovnání finančních závazků vůči institutu
- ukončené VŠ vzdělání (magisterský titul)
- úspěšná obhajoba kazuistiky
- úspěšné složení závěrečné zkoušky

Závěrečná zkouška a obhajoba kazuistiky bude probíhat ve skupině, v předem oznámených termínech a frekventant výcviku musí složit zkoušku a obhájit kazuistiky nejpozději do 3 let po ukončení prezenční části výcviku. Závěrečné zkoušce jsou přítomni všichni 4 lektoři výcviku, garanti výcviku a externí člen komise, delegovaný ČAP, čímž bude zajištěna regulérnost, spravedlivý průběh a objektivita hodnocení závěrečné zkoušky. Odvolat proti rozhodnutí zkušební komise se může frekventant k externímu členu delegovanému ČAP. Frekventant, který neuspěje v závěrečné zkoušce se může přihlásit na jeden opravný pokus.

Zkouška z praktických dovedností obsahuje reflexi toho, co se frekventant doposud naučil, jaké jsou jeho přednosti a nedostatky při provádění rodinné a párové terapie. Každý frekventant bude mít vymezený čas na prezentaci reflexe své dosavadní terapeutické práce. V druhé části bude odpovídat na otázky lektorů a ostatních účastníků závěrečné zkoušky.

Kazuistika

Preferujeme dlouhodobou a uzavřenou práci s párem, nebo rodinou. Psychoterapeutický proces musí být supervidován. Frekventanti mají možnost konzultovat svou kazuistiku s učiteli výcviku.

Obsah kazuistiky:

- Popis práce s rodinou, nebo párem o rozsahu 20–30 stran.
- Čestné prohlášení frekventanta o informovaném souhlasu podepsaného klientem, že jeho kazuistika může být anonymně použita pro závěrečnou práci k ukončení výcviku, případně že může být také využita pro další publikační či výzkumné účely.
- Úvod: V jakém kontextu se terapie uskutečnila (např. typ pracoviště, profese a dřívější PT vzdělání adepta, kdo rodinu doporučil, ošetření tématu důvěrnosti, dokumentace, supervize apod.).
- Příjem, první sezení: Příběh rodiny, (nebo páru) kontext příznaků, první dojem, významné situace či okamžiky setkání, hypotézy terapeuta, práce na kontraktu, cíl (očekávání) rodinných členů, cíl, plán terapeuta.
- Průběh dalších sezení: souhrnný popis a charakteristika, hypotetizování o změnách, intervence – vztažené k původním hypotézám o procesu terapie (tj jak se porozumění případu a hypotézy zpřesňovaly, případně měnily v průběhu práce).

- Písemný přepis jednoho sezení, včetně terapeutova uvědomění (čeho si všímá...)
- Závěrečné sezení: Uzavírání terapie, rozloučení s rodinou.
- Průběh supervize a její vliv na terapeutovu práci.
- Teoretické zdroje, ze kterých psychoterapeut vycházel, které ho v porozumění případu inspirovaly
- Závěr a diskuse: Délka terapie v čase, celkový počet sezení, bilancování změn, úspěšnost z hlediska terapeuta, z hlediska rodiny a jednotlivých členů, co zůstalo otevřené, nedokončené apod.

Obhajoba kazuistické práce obsahuje deseti minutové video, nebo audionahrávku práce s rodinou, nebo párem a následné odpovědi na otázky lektorů a ostatních frekventantů, kteří se účastní závěrečné zkoušky.

Detailní informace o požadavcích na sepsání závěrečné kazuistiky a také o systému jejího hodnocení frekventanti obdrží na začátku 4. ročníku výcviku.

Kritéria hodnocení kazuistiky

Formální stránka					
Struktura – Úvod, popis práce s rodinou, či párem, závěr					
Úplná	4 body	Částečná	2 body	Bez struktury	0 bodů
Bezchybnost					
Bez chyb	2 body	Nutné opravy	1 bod	Nepřijatelná	0 bodů
Obsahová stránka					
Jde o rodinnou nebo párovou terapii?					
Ano	5 bodů	Částečně	3 body	Ne	0 bodů
Systemické uvažování.					
Ano	5 bodů	Částečně	3 body	Ne	0 bodů
Hypotetizování					
Ano	5 bodů	Částečně	3 body	Ne	0 bodů
Stranění všem					
Ano	5 bodů		Ne	0 bodů	
Věrohodnost					
Věrohodná	5 bodů	S pochybami	3 body	Nevěrohodná	0 bodů
Etická stránka					
Bez námitek	5 bodů	S námitkami	3 body	Neetická	0 bodů
Celkový počet bodů:					
Hodnotitel:					
Datum:					

Maximální počet bodů, které frekventant může získat je 36. K závěrečné zkoušce postoupí ti frekventanti, kteří získají minimálně 24 bodů. Počet bodů, které frekventant získal ze závěrečné práce mu bude sdělen písemně vedoucím výcviku.

Frekventant nemůže dál pokračovat v obhajobě kazuistiky, pokud získá 0 bodů v hodnocení těchto oblastí:

- etická stránka kazuistiky

- formální stránka kazuistiky

- pokud se kazuistika netýká práce s párem nebo rodinou

- věrohodnost

V tomto případě mu bude kazuistika i s připomínkami vrácena k přepracování.

Diplom psychoterapeuta

Institut vydá absolventovi, který splnil všechny náležitosti výcviku v požadovaném rozsahu diplom, který obsahuje:

- Evidenční číslo
- Jméno, příjmení, titul absolventa
- Datum narození absolventa výcviku
- Název institutu
- Název výcviku
- Datum, kdy byl výcvik certifikován Českou asociací pro psychoterapii
- Data vymezující začátek a konec výcviku
- A text – „Absolvent naplnil výcvik v plném rozsahu v celkovém počtu …. hodin. Absolvent úspěšně splnil všechny náležitosti, ukončil obhajobu závěrečné práce a získal kvalifikaci „Psychoterapeut“ podle kritérií České asociace pro psychoterapii dne….. (datum obhajoby)
- Podpisy: - zástupce institutu, předsedy zkušební komise, garantů výcviku.

Institut zašle elektronickou formou kopii Diplomu Odborné radě ČAP.

Frekventant, který neuspěje v závěrečné zkoušce se, může přihlásit na jeden opravný pokus, nesplnění požadovaného počtu hodin v prezenční části studia nelze nahradit.

Frekventant, který nesplní všechny náležitosti výcviku v požadovaném rozsahu, obdrží osvědčení o absolvovaném počtu hodin výcviku.

Seznam literatury

Povinná literatura:

CHVÁLA, Vladislav, TRAPKOVÁ, Ludmila. *Rodinná terapie psychosomatických poruch.* Praha: Portál, 2004.

CHVÁLA, Vladislav, TRAPKOVÁ, Ludmila. *Rodinná terapie a teorie jing - jangu.*. Praha: Portál, 2008.

ERIKSON, Erik. *Životní cyklus rozšířený a dokončený*. Praha: NLN, 1999.

KRATOCHVÍL, Stanislav. *Manželská a párová terapie*. Praha: Portál, 2009.

TITL, Slavoj. *Psychoanalytická párová terapie*. Praha: Portál, 2014.

GJURIČOVÁ, Šárka, KUBIČKA, Jiří. *Rodinná terapie: Systemické a narativní přístupy, 2., doplněné a přepracované vydání*. Praha: Grada Publishing, 2009.

WILLI, Jürg. *Párová terapie: analyticky orientovaná párová terapie : použití koncepce "koluze" : zacházení s terapeutickým trojúhelníkem*. Vyd. 2. Hradec Králové: Konfrontace, 1998

SOBOTKOVÁ, Irena. *Psychologie rodiny.* Praha: Portál, 2007

VÁGNEROVÁ, Marie a Lidka LISÁ. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Vydání třetí, přepracované a doplněné. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2021.

PROCHASKA, James O. a John C. NORCROSS. *Psychoterapeutické systémy: průřez teoriemi*. Praha: Grada, 1999. Psyché (Grada).

JOHNSON, Susan M. *Držme se pevně: párová terapie zaměřená na emoce*. Přeložil Pavla LE ROCH. Praha: Portál, 2018. Spektrum (Portál).

WEBER, Roland. *Páry v psychoterapii: na prožitek orientované metody a cvičení*. Praha: Portál, 2007. Spektrum (Portál).

DALLAIRE, Yvon. *Láska a sexualita v trvalém vztahu*. Praha: Portál, 2009.

VYMĚTAL, Jan. *Úvod do psychoterapie*. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2010. Psyché (Grada).

KRATOCHVÍL, Stanislav. *Základy psychoterapie*. 7. vydání. Praha: Portál, 2017.

PONĚŠICKÝ, Jan. *Proces změny v dynamické psychoterapii a psychoanalýze*. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2019.

Doporučená literatura:

MAHLEROVÁ, Margaret. *Psychologický zrod dítěte.* Praha: Triton, 2006

BOWLBY, John. *Vazba.* Praha: Portál, 2010

LEVINE, Peter A., KLINEROVÁ, Maggie. *Trauma očima dítěte.* Praha: Maitrea, 2012

JONES, Elsa a Eia ASEN. *Systematická párová terapie a deprese*. Hradec Králové: Konfrontace, 2004.

NOVÁK, Tomáš a Petr ŠMOLKA. *Manželské a rodinné poradenství*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada, 2016. Psyché (Grada).

MCWILLIAMS, Nancy. *Psychoanalytická diagnóza: porozumění struktuře osobnosti v klinickém procesu*. Přeložil Hana DRÁBKOVÁ. Praha: Portál, 2015

PONĚŠICKÝ, Jan. *Fenomén ženství a mužství: psychologie ženy a muže, rozdíly a vztahy*. 4. vyd. Praha: Triton, 2012. Psychologická setkávání.

VYMĚTAL, Jan. *Obecná psychoterapie*. 2., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Grada, 2004. Psyché (Grada).

RIEGER, Zdeněk a Hana VYHNÁLKOVÁ. *Ostrov rodiny: integrující přístup pro práci s rodinou : příručka pro odborníky*. Hradec Králové: Konfrontace, 1996.

WILLI, Jürg. *Psychologie lásky: osobní rozvoj cestou partnerského vztahu*. Praha: Portál, 2006. Spektrum (Portál).

KRCH, František David. *Poruchy příjmu potravy*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2005. Psyché (Grada).

PONCET-BONISSOL, Yvonne. *Rodinná tajemství: jak překonat trauma předků*. Přeložil Kateřina BODNÁROVÁ. Praha: Portál, 2022.

NOVÁK, Tomáš a Bohumila PRŮCHOVÁ. *Předrozvodové a rozvodové poradenství*. Praha: Grada, 2007. Psyché (Grada).

TÓTHOVÁ, Jana. *Úvod do transgenerační psychologie rodiny: transgenerační přenos vzorců rodinného traumatu a zdroje jeho uzdravení*. Praha: Portál, 2011.

HARTL, Pavel a Helena HARTLOVÁ. *Psychologický slovník*. Třetí, aktualizované vydání. Praha: Portál, 2015.

Personální obsazení výcviku

Lektoři

PhDr. David Cichák

Psychoterapeut, rodinný a systemický terapeut, supervizor, lektor, vedoucí výcviku a učitel

Pracoviště: Středisko komplexní terapie psychosomatických poruch v Liberci, Prevcentrum Praha, soukromá praxe

Vzdělání: Pedagogická fakulta, UJAK Praha, obor Speciální pedagogika, Mgr., Pedagogická fakulta, UJAK Praha, rigorózní zkouška, 2008, PhDr., Sebezkušenostní výcvik ve skupinové psychoterapii – SUR, Komplexní vzdělávací program v rodinné terapii psychosomatických poruch (2004-2008), Supervizní výcvik ČIS, Výcvik v psychoanalytické párové a rodinné psychoterapii

Praxe: Středisko komplexní terapie Liberec, Psychoterapeutické a vzdělávací centrum INSPIRACE Liberec (soukromá praxe), Supervizor, Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy, externí vyučující na Technické Univezitě Liberec, Terapeutická komunita pro drogově závislé Nová Ves, Terapeutická komunita pro drogově závislé Magdalena Mníšek p. Brdy, Psychoterapeutická ordinace Patrimonio Praha, Linka důvěry Liberec, Terapeutická komunita pro drogově závislé Mukařov, Preventivní a krizové centrum pro mládež Locus L Liberec

Členství v odborných společnostech: Asociace manželských a rodinných poradců (člen a supervizor), Společnost rodinných terapeutů SOFT (člen a supervizor rodinné terapie SOFT), Česká asociace pro psychoterapii, Český institut pro supervizi

Mgr. Hana Heindorferová

Psycholožka, psychoterapeutka, rodinná a systemická terapeutka, lektorka kurzů, učitelka výcviku

Pracoviště: Středisko komplexní terapie psychosomatických poruch v Liberci, Prevcentrum Praha, soukromá praxe

Vzdělání: FFUP Olomouc, obor Psychologie, Psychoterapeutický výcvik v logoterapii a existenciální analýze, Terapie partnerského vztahu, Terapeutická práce s traumatem, Komplexní vzdělávací program v rodinné terapii psychosomatických poruch (2013-2017), Výcvik Vztahové psychoterapie dětí a adolescentů

Praxe: Středisko komplexní terapie Liberec, Psychoterapeutické a vzdělávací centrum INSPIRACE Liberec (soukromá praxe), externí vyučující na Technické Univezitě Liberec, Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy Liberec – manželská a rodinná poradkyně, psycholožka pro náhradní rodinnou péči, Domov pro osoby se zdravotním postižením Horní Maxov – psycholožka, vedoucí sociální služby

Členství v odborných společnostech: Asociace manželských a rodinných poradců (člen a člen prezidia), Společnost rodinných terapeutů SOFT (člen a SOFT), Česká asociace pro psychoterapii (člen)

Mgr. František Jírový

Psychoterapeut a adiktolog, lektor sebezkušenostní části výcviku

Pracoviště: Doléčovacího centrum Magdalena o.p.s.

Vzdělání: ETF UK – Sociální práce, KTF UK – Teologie, Sebezkušenostní výcvik v Integrativní psychoterapii SUR (2008-2012), Řemeslo skupinové terapie, Kurs rodinného poradenství, sebezkušenostní skupina v Gestalt psychoterapii

Praxe: Doléčovací centrum Magdalena o.p.s., Adiktologická ambulance Beroun Magdalena o.p.s., Adiktologická ambulanci Příbram Magdalena o.p.s., Terapeutická komunita Magdalena o.p.s., Terapeutické komunitě Advaita Liberec, SANANIM, lektor v terapeutických programech, výcvicích a kurzech...

Odborná činnost: přednášky na adiktologických konferencích a přednášky pro veřejnost.

Mgr. Jitka Debnárová

Psychoterapeut a adiktolog, lektor sebezkušenostní části výcviku

Pracoviště: Klinika adiktologie, Apolinářská 4, Praha

Vzdělání: 1. LF UK v Praze – Adiktologie, Sebezkušenostní výcvik v integrativní psychoterapii (2014-2018), Kurz krizové intervence, Certifikované kurz pro adiktology k získání zvláštní odborné způsobilosti (S4)

Odborná činnost: Česká asociace adiktologů

Supervizor výcviku

MUDr. Aleš Fürst

Lékař, psychiatr, psychoterapeut, supervizor, supervizor výcviku

Pracoviště: Středisko komplexní terapie psychosomatických poruch v Liberci, soukromá psychiatrická a psychoterapeutická praxe v Jablonci nad Nisou

Vzdělání: 1. LF UK Praha, obor všeobecné lékařství, Atestace z psychiatrie I.stupně, Atestace z psychiatrie II.stupně, Způsobilost v oboru psychosomatická medicína, Zvláštní odborná způsobilost v oboru psychosomatika, Základní kurs neverbálních technik, Specializovaný kurz orientovaný na práci s tělem v psychoterapii, Výcvik v PBSP psychoterapii (Pesso Boyden System Psychomotor, Seminář o rozhovoru, Práce s časovou osou I., Výcvik ČIS v integrované supervizi,

Praxe: sekundární lékař interního odd. Nemocnice Liberec, farmaceutický zástupce, sekundární lékař psychiatrického odd. Nemocnice Liberec, terapeut v Terapeutickém středisku pro rodinu a mezilidské vztahy OÚSS v Liberci, člen týmu SKT Liberec, soukromá psychiatrická a psychoterapeutická praxe v Jablonci nad Nisou, lektor Komplexního vzdělávacího programu v rodinné terapii psychosomatických poruch, lektor Komplexního vzdělávacího programu v psychoterapii ve směru dynamickém s důrazem na celostní – psychosomatický přístup, supervizor

Odborná činnost: ČLS JEP – Psychiatrická společnost, Společnost psychosomatické medicíny, Česká asociace pro psychoterapii, Česká neuropsychofarmakologická společnost, Česká asociace PBSP (Pesso- Boyden) psychoterapie, Český institut pro supervizi

Garanti výcviku

MUDr. Vladislav Chvála

Lékař specialista sexuologie a psychosomatická medicína (nástavbová atestace), psychoterapeut, rodinný a systemický terapeut, zdravotnický garant, garant výcviku

Pracoviště: Středisko komplexní terapie psychosomatických poruch v Liberci

Vzdělání: LF UK, atestace z gynekologie a porodnictví, sexuologie, vzdělání v rodinné a systemické terapii, funkční specializace v systematické psychoterapii IPVZ, specializace v psychosomatické medicíně IPVZ, nástavbová atestace z psychosomatické medicíny (2016), kurzy v ericksonovské hypnoterapii, kurz práce s tělem dle dr. Schmidta, výcvik supervizorů Julie Hewson, školitel psychosomatiky

Organizace: Předseda výboru Společnosti psychosomatické medicíny ČLS JEP, člen společnosti rodinných terapeutů SOFT, člen ČIS, supervizor rodinné terapie

Odborná praxe: ve zdravotnictví od r. 1978, od r.1989 vedoucí psychoterapeutického pracoviště a sexuologie

Lektorská praxe: člen výcvikového týmu PPI Liberec trvale od r. 1997, nyní LIRTAPS, šest úplných cyklů komplexního vzdělávání v RT psychosomatických poruch, výuka rodinné terapie a psychosomatiky v kratších programech od r. 1992, přednášky

PhDr. Ludmila Trapková

Klinická psycholožka, psychoterapeutka, rodinná a systemická terapeutka, garant výcviku

Pracoviště: Ordinace klinické psychologie (privátní praxe) Praha, člen týmu SKT Liberec

Vzdělání: FTVS UK obor TV – matematika, FF UK klinická psychologie, atestace z klinické psychologie, atestace z dětské klinické psychologie, funkční specializace v systematické psychoterapii IPVZ, výcvik v individuální hlubinně orientované psychoterapii, ve skupinové psychoterapii dospělých i dětí, vzdělání v rodinné a systemické terapii, výcvik pro supervizory balintovských skupin, kurz práce s tělem dle MUDr. Schmitta, kurzy v ericksonovské hypnoterapii, výcvik supervizorů J.Hewson

Organizace: člen SOFT, lektor a supervizor rodinné terapie SOFT, člen ČPS ČLS JEP, člen Asociace klinických psychologů, člen výboru SPM ČLS JEP za psychology, člen a supervizor ČIS, supervizor Evropské asociace supervizorů

Odborná praxe: ve zdravotnictví od r. 1985

Lektorská praxe: Vedoucí pětiletého výcviku typu SUR (1992-1997 s O. Schormem), člen výcvikového týmu PPI Liberec trvale od r. 1997, nyní LIRTAPS, šest úplných cyklů komplexního vzdělávání v RT psychosomatických poruch, výuka rodinné terapie a psychosomatiky v kratších programech od r. 1992, přednášky a publikace